

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 60067

гр. С., 16.05.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 177 СЪСТАВ, в закрито заседание на шестнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: НИКОЛА Д. КЪНЧЕВ

като разгледа докладваното от НИКОЛА Д. КЪНЧЕВ Частно гражданско дело № 20231110123188 по описа за 2023 година

намери следното:

На основание чл. 410, ал. 1, т. 1 ГПК е подадено заявление от „С К“ ООД, ЕИК със седалище и адрес на управление г против И. А. С., ЕГН *****, с адрес гр. С., за парично вземане по договор за кредит, в размер на: 800 лева – главница, договорна лихва в размер на 40,05 лева, неустойка за неизпълнение на договорно задължение в размер на 409,95 лева, неустойка за забава в размер на 125 лева, обезщетение за забава в размер на 94,69 лева, разходи за събиране на вземането в размер на 135 лева и законна лихва от подаване на заявлението до окончателното изплащане на задължението.

На 23.06.2022 г., С К ОД, като заемодател и И. А. С. като заемател са сключили Договор № 695921 за предоставяне на заем на парична сума. При попълване на документите за отпускане на заема, заемателят се е задължил в тридневен срок от сключването на му да представи обезпечение по договора. Тъй като в конкретния случай заемателят не е изпълнил задължението си да представи исканото обезпечение, заемодателят е начислил неустойка за неизпълнение на това договорно задължение в размер на 409,95 лева. Тъй като длъжникът забавил плащането на парична вноска с повече от 90 дни, на основание чл. 7 от договора, вр. чл. 37 от общите условия и чл. 3 от тарифата, заемодателят начислил и неустойка в размер на 125 лева. Поради неизпълнението на договора, заемодателят претендира и сумата от 135 лева – сторени разходи.

На база така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

В съдебната практика безпротиворечиво се приема, че за нищожността съдът следи служебно и без да е бил сезиран с възражение от страната, която се позовава на нищожността. Задължението на заповедния съд да извърши служебна проверка за наличието на неравноправни клаузи, от които се извежда предявеното със заявлението вземане се обосновава с разпоредбата на чл. 411, ал. 2, т. 2 ГПК, съгласно която заповед за изпълнение не се издава, а депозираното заявление се отхвърля в случаите, когато искането е в противоречие със закона или с добрите нрави. Неравноправните клаузи се

намират в пряко противоречие с императивните норми, защитаващи потребителя като по-слаба в икономическо отношение страна.

Съгласно чл. 633 ГПК и чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз /ДФЕС/ решенията на Съда на ЕС имат задължителен характер относно тълкуването на нормите на общностното право. С Решение на Съда от 14.06.2012 г. по дело C-618/10 е дадено задължително тълкуване на транспонираната в националното ни законодателство Директива 93/13/ЕИО, според което същата не допуска правна уредба на държава-членка, която не дава възможност на съда, в който и да е етап на производството, макар да е установил всички необходими за това правни и фактически обстоятелства, да преценява служебно неравноправния характер на клауза в договор, ако потребителят не е подал възражение – в този смисъл са и решенията по дела C-473/00, C-137/08 и C-415/11. Следователно, следва да се приеме, че съдът, разглеждащ заповедното производство, е длъжен и без да е налице възражение по чл. 414 ГПК от длъжника – потребител да извърши служебно проверка за това дали предявеното със заявлението вземане не произтича от неравноправна клауза и ако такава клауза бъде констатирана следва да отхвърли заявлението.

От фактическите твърдения, изложени от „С К ООД в подаденото заявление, се установява, че претендираните вземания произтичат от сключен договор за паричен заем, който по своята правна характеристика отговаря на договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9, ал. 1 ЗПК. Следователно длъжникът се ползва от регламентацията на потребителската закрила, уредена в Закона за защита на потребителите – арг. чл. 24 ЗПК, във вр. чл. 143 - 148 ЗЗП. Съгласно т. 9 от § 13а от ДР на ЗЗП са транспонирани разпоредбите на Директива 93/13/ЕИО на Съвета относно неравноправните клаузи в потребителските договори, а разпоредбата на чл. 146, ал. 1 ЗЗП прогласява неравноправните клаузи за нищожни като така изпълнява и изискването на чл. 6, пар. 1 от Директива 93/13/ЕИО те да не обвързват потребителя. Съгласно чл. 143, ал. 1, т. 5 ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. В конкретния случай, поради неизпълнение на задължението си за представяне на обезпечение по договора от страна на заемателя, заемотателят е начислил неустойка за неизпълнение на договорно задължение в размер на 409,95 лева. Настоящата инстанция намира така начислената неустойка за прекомерна съобразно размера на заетата сума. На основание чл. 143, ал. 1, т. 5, вр. чл. 146, ал. 1 ЗЗП, клаузите, уреждащи тези неустойки, са нищожни и не обвързват потребителя по договора за заем. Не на последно място следва да се отбележи, че осигуряването на такова обезпечение следва да бъде поставено като условие за сключване на договора, а не като задължение в него, неизпълнението на което да бъде обвързано с неустойка. Съдът счита, че посочената уговорка не отговаря на изискването за добросъвестност, визирано в чл. 143 ЗЗП.

Претендираната от заемателя неустойка в размер на 10% от цялото вземане по негови твърдения е пряка последица от забавата за изплащане на задължението на длъжника. Уговорката, уреждаща тази неустойка също е в

пряко противоречие с разпоредбата на чл. 31, ал. 1 ЗПК. При забава длъжникът може да дължи само законната лихва, като уговорки, противоречащи на тази императивна законова норма, са нищожни. Поради всичко гореизложено настоящият състав счита, че клаузите, уреждащи задължението за предоставяне на обезщетение, начисляването на допълнителни такси за събиране на заетата сума и начисляването на неустойка поради забава, са нищожни, не обвързват длъжника по този договор и не следва да бъдат включени в заявената заповед за изпълнение.

По отношение на претендираната сума за такса за разходи за събиране на вземането съдът намира, че посочената договорна клауза, от която произтича вземането за такса за разходи в размер на 135 лв. директно противоречи на чл. 33, ал. 1 ЗПК. Твърденията в заявлението сочат, че уговорената предпоставка за начисляване на такси и разходи е единствено забавата на длъжника. Според цитираната разпоредба, при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. Ето защо валидността на тази уговорка, преценена с оглед на императивната норма на чл. 33, ал. 1 ЗПК, води до извод за нейната нищожност. Освен това конкретната уговорка противоречи и на чл. 10а, ал. 4 ЗПК, която също е с императивен характер. От изложеното в заявлението не се установява да е изпълнено изискването видът, размерът и действието, за което се събират такси да са ясно и точно определени в договора за потребителски кредит. Кредиторът може да събира само такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, съгласно чл. 10а, ал. 1 ЗПК. От твърденията в заявлението не може да се направи несъмнен извод за такъв характер на начислената такса, доколкото не се изброяват извършените дейности или допълнителни услуги в полза на кредитополучателя. Както се посочи по-горе, таксите и разноските са основани на забавата на длъжника, която е последица от договорно неизпълнение и не съставлява допълнителна услуга по смисъла на чл. 10а, ал. 1 ЗПК.

Поради всичко гореизложено настоящият състав счита, че клаузите на договора – предмет на настоящото дело, които регламентират начислената неустойка за неизпълнение на договорно задължение, за забава и за разходи за събиране на вземането, са нищожни, не обвързват длъжника по този договор и не следва да бъдат включени в заявената заповед за изпълнение. Що се отнася до останалите, посочени в заявлението вземания, не са налице основания за отказ за издаване на заповед за изпълнение и такава следва да се издаде.

Искането за присъждане на разноски не следва да се уважава в цялост. Чл. 13, т. 2 НЗПП, поставен в раздел I на Наредбата – Първична правна помощ – препраща към чл. 21, т. 1 и 2 ЗПП – правна помощ за постигане на консултация или документи за завеждане на дело. Следващите две точки от закона предвиждат процесуално представителство или производство при задържане. Логическото тълкуване на тези разпоредби води до извода, че правната помощ по реда на чл. 21 ЗПП, а оттам и по реда на чл. 13, т. 2 НЗПП се отнася за иски, а не за заповедно производство. Аргумент в подкрепа на този извод е и изричната разпоредба на чл. 26 НЗПП, която предвижда отделен ред за определяне на възнаграждение за защита по заповедно производство и която е поставена в изцяло различен раздел от чл. 13 НЗПП, а именно Процесуално представителство по граждански и административни

дела. Съдът намира, че разпоредбата на чл. 13 НЗПП е неприложима в конкретното дело и разноси на това основание не следва да се присъждат. Исканите разноси на основание чл. 26 НЗПП се явяват прекомерни спрямо фактическата и правна сложност на делото и следва да се намалят до минималния предвиден размер от 50 лева.

Воден от горното, съдът

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ ЗАЯВЛЕНИЕТО за издаване на заповед за изпълнение на основание чл. 410, ал. 2, т. 2 ГПК на „С К ООД, ЕИК със седалище и адрес на управление против И. А. С., ЕГН *****, с адрес гр. ап. 1 за сумата от 409,95 лв. – неустойка за неизпълнение на договорно задължение, за сумата от 125 лв. – неустойка за забава, за сумата от 135 лева – разходи за събиране на вземането, както и за търсени разноси в размер на 50 лева на основание чл. 13, т. 2 от Наредба за заплащане на правната помощ и за сумата над 50 лева до 150 лева – разноси на основание чл. 26 от Наредба за заплащане на правната помощ.

ДА СЕ ИЗДАДЕ заповед за изпълнение за останалите посочени в заявлението суми.

Разпореждането може да бъде обжалвано пред Софийски градски съд в седмодневен срок от връчването му на заявителя.

Съдия при Софийски районен съд: _____